

Становище
от доц. д-р Гергана Маринова

член на научно жури за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Наказателен процес“

относно: дисертационния труд „Съдебното следствие в наказателния процес“ на Десислава Любомирова Петрова

Десислава Петрова е задочен докторант по наказателен процес в катедра „Публичноправни науки и публичен мениджмънт“ при Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Тя е прокурор в Районна прокуратура – София и хоноруван асистент в Академията на МВР.

Дисертационният ѝ труд „Съдебното следствие в наказателния процес“ е в обем от 286 страници, включващи увод, четири глави и заключение. Дисертацията съдържа още библиографско описание на използваната литература с 228 заглавия, от които 172 на кирилица и 56 на латиница. В три приложения са обособени справки за използваната практика на Върховния съд, Върховния касационен съд, Конституционния съд и Европейския съд по правата на човека. По темата на дисертацията са направени 5 публикации и една е приета за печат.

Темата на дисертацията е умело подбрана. Съдебното следствие има особено важно значение за наказателното производство. Редица от въпросите, които то поставя, са били предмет на научен анализ от различни гледни точки – през призмата на принципа на състезателност (съвсем наскоро бе публикувана монографията на Ивайло Цонков „Теория и практика на съдебното производство по наказателни дела“), на проблемите на доказването, на съществените процесуални нарушения и др.

Липсва обаче научно изследване, посветено специално на съдебното следствие, което да обхване цялостното му развитие, последователно да изясни различните институти, които намират проявление в него, особеностите му в отделните стадии и при диференцираните процедури. Затова изборът на темата и начинът, по който тя е разгледана, правят труда необходим, полезен и много интересен.

След увода той започва с обща характеристика на съдебното следствие (глава първа). Доколкото тя е изключително кратка (само 9 страници), ми се струва по-удачно да не бъде обособявана в отделна глава, а да бъде включена в следващата като нейна самостоятелна част. Глава втора е посветена на съдебното следствие в първата инстанция. Особеностите му в контролните стадии (въззивно и касационно производство) са предмет на глава трета. Последната глава разглежда съдебното следствие в някои от диференцираните процедури по част V НПК. В заключението са обобщени направените изводи, препоръки и предложения *de lege ferenda*.

Съвсем логично основно място (като обем и като приноси) в труда заема глава втора „Съдебно следствие в първоинстанционното производство“. Тя започва с повдигането и предявяването на обвинението на досъдебното производство, което ми се струва излишно и извън темата на дисертацията. Същото важи и за тази част от главата, посветена на връчването на подсъдимия на репис от обвинителния акт или тъжбата. Оттук насетне глава втора е посветена конкретно на съдебното следствие в първата инстанция. То е разгледано подробно и задълбочено, обсъдени са множество решение на ВКС и на Съда в Страсбург, поставени са редица въпроси с практическо значение, на които е даден отговор с ясни, отлично осмислени и поднесени теоретични аргументи. Всъщност това съчетание между практически и теоретични аспекти е отличителна характеристика и особена ценност на целия труд. От една страна той има подчертано

практическа насоченост. Това е предопределено до голяма степен от две обстоятелства: 1) самата тема неизбежно насочва към такъв подход; 2) докторантката е прокурор и пряк участник в съдебното следствие, което ѝ дава практическия поглед върху изследваната материя. От друга страна, дисертацията показва висока теоретична подготовка, отлично познаване на наказателнопроцесуалната литература и изразените в нея становища по спорни въпроси, способност те да бъдат подложени на научен анализ и на тази основа формулирани аргументи „за“ и „против“ и предложени решения. Силно положително впечатление прави обстоятелството, че Д. Петрова не се притеснява да изразява собствена позиция. Напротив, винаги когато излага няколко съществуващи становища или поставя за обсъждане даден въпрос, тя ясно, точно и аргументирано заявява своето мнение. В огромното мнозинство от случаи позицията ѝ е правилна и следва да бъде подкрепена.

Сред приносите на дисертационния труд в обобщен вид бих искала да посоча:

1) Изложението за разпита на свидетел с тайна самоличност и на служителя под прикритие като такъв свидетел, направените множество изводи, препоръки и предложения *de lege ferenda* в тази връзка. Особен интерес и принос представлява анализът на въпроса може ли едно и също лице по едно и също дело да бъде разпитвано и като таен, и като явен свидетел, при какви обстоятелства се стига до това и как следва да се ценят показанията му.

2) Подробният анализ на разпоредбите на чл. 279 НПК и 281 НПК, уреждащи основанията за прочитане на обясненията на обвиняем и показанията на свидетел в съдебното следствие.

3) Отделни аспекти от анализа на съдебните следствени действия извън разпита. Интересна и нелишена от логика е тезата, че устните отговори на вещото лице при неговия разпит следва да се считат за част от

експертното заключение. Напълно споделям становището и изложените аргументи, че наличието на непродължителен период от време между разпита по чл. 170 НПК и разпознаването не може да опорочи последното.

4) Приносни моменти съдържат и разсъжденията за съдебното следствие по делата, които се решават със споразумение и по които се провежда съкратено съдебно следствие.

Накрая специално бих искала да отбележа стила на дисертацията – строго научен, прецизен и много лек за четене.

В заключение, дисертационният труд на Десислава Петрова отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Той съдържа оригинални идеи, доказателство за способността на докторанта за самостоятелно мислене и изследване. В него могат да бъдат намерени множество решения на спорни практически въпроси, подкрепени с убедителни научни аргументи, което го прави полезен и интересен и за практикуващите юристи, и за представителите на теорията. Не на последно място, би могъл да послужи и на законодателя с направените предложения *de lege ferenda*.

Въз основа на всичко това давам категорична **положителна оценка** на дисертационния труд „Съдебното следствие в наказателния процес“ и предлагам Десислава Любомирова Петрова да получи образователната и научна степен „доктор“.

25.05.2015 г.

Доц. д-р Гергана Маринова